

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de SAAMBINDER

**GEREFORMEERDE GEMEENTE
KATWIJK AAN ZEE**

04 Het Woord
laten spreken

06 Drie namen
voor de Geest

10 Jom Kippoer

Gods werk in de vlakte van Saron

ds. H. van der Heiden, Capelle aan den IJssel

Lydda is een welvarend Joods handelsstadje in de vruchtbare vallei Saron. De Heere heeft er naar Zijn welbehagen een christengemeente doen ontstaan.

► **En Petrus zeide tot hem: Enéas, Jezus Christus maakt u gezond; sta op en spreid uzelf het bed. En hij stond terstond op.**

Handelingen 9:34

In de gemeente te Lydda is een ernstig zieke man. Enéas ligt al acht jaar ziek op bed, omdat hij verlamd is aan zijn armen en benen. Wat een diep verdriet en grote smart schuilt er in de woorden: 'welke geraakt was' (vers 33b). Enéas is ongeneeslijk ziek en totaal afhankelijk van anderen. Ook onder ons zijn er die weten wat

het is om ernstig, langdurig of ongeneeslijk ziek te zijn. In lichamelijke ziekte zien we een afspiegeling van onze geestelijke nood. Lezers, in geestelijk opzicht zijn we (net als de verlamde Enéas) machteloos en krachteloos geworden. Wij kunnen onszelf niet verlossen uit de banden van de zonde en de dood. Gods Woord noemt ons zelfs: 'dood door de misdaden en de zonden'. We zijn onmachtig en onwillig om onze handen uit te strekken naar God. We kunnen geen voetstap zetten naar God. Enéas was gebonden. Weten wij het: geheel gebonden door de zonde?

Op visitatiebezoek

Petrus bezoekt de gemeente te Lydda. Hij komt op visitatiebezoek. Petrus komt ook in het huis waar Enéas ziek op bed ligt. Hij spreekt hem persoonlijk aan: 'Enéas, Jezus Christus maakt u gezond; sta op en spreid uzelf het bed'. Petrus noemt de naam van Enéas. Maar we lezen dat Petrus nog een naam noemt: Jezus Christus. Wat een groot wonder, de Naam van de dierbare Zaligmaker komt tot een ellendige zondaar. Hier klinken twee rijke Namen van Gods Zoon. In die Namen ligt de ruimte, de troost en de zekerheid van de zaligheid.

Lezers, onze naam is 'zondaar'. In ons is geen enkele verwachting. Maar Zijn Naam is Jezus Christus. In Hem is alle hoop en verwachting. Heeft u zich door de Heilige Geest als een zondaar leren kennen? Wat is het groot als ook beleefd mag worden: Zijn Naam is Jezus Christus.

Petrus spreekt op aandrang van de Heilige Geest tot de verlamde Enéas: 'Jezus Christus maakt u gezond; sta op en spreid uzelf het bed'. Het onmogelijke wordt waar. God verricht een wonder. De verlamde Enéas staat op: 'En hij stond terstond op'. De verlamdheid is meteen geheel verdwenen. Enéas kan zijn armen en benen weer gebruiken. Dit wonder is een teken van Christus' almacht, opdat Zijn Naam verheerlijkt

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE KATWIJK AAN ZEE

In 1931 ontstaat er in Katwijk aan Zee een afdeling van de Gereformeerde Gemeente te Leiden. Op 9 januari 1932 wordt deze afdeling reeds zelfstandig. Na ruim een jaar in een schuur of garage aan de Zee-steeg te hebben gekerkt, neemt ds. W.C.

Lamain op 4 maart 1932 een nieuw kerkgebouw aan de Remisestraat in gebruik. Hij spreekt daarbij over Johannes 4:24: 'God is een Geest, en die Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid'. In 1975 wordt het interieur volledig vernieuwd en in 1982 wordt het portaal van de kerk vergroot. Zowel in 1985 als in 1996 wordt de vergaderruimte verder uitgebreid. In 2005 wordt het kerkgebouw gerenoveerd en uitgebreid, waarbij het aantal zitplaatsen op 220 komt. Tevens krijgt het kerkgebouw dan een naam: Adullamkerk. De geschiedenis van de gemeente is beschreven in 'Van het verleden naar het heden'. De gemeente telt 100 belijdende leden en 51 doopleden.

wordt. Lezers, Gods genade is groot. De geheel verlamde Enéas wordt volkomen genezen. Zo wil en kan de Heere nog volkomen genezen van de zondenkwaal. Voor Jezus zijn er geen hopeloze gevallen. U heeft niet te lang of te zwaar gezondigd. Zijn macht is groot. Hij kan ten dode opgeschrevenen geheel behouden. Voor ons allen is nodig wat Petrus sprak: 'Jezus Christus maakt u gezond'.

Zichtbare preek

Het wonder van de genezing van Enéas wordt in heel de omgeving bekend. We lezen in vers 35: 'En zij zagen hem allen die te Lydda en Saron woonden'. De mensen uit de stad Lydda komen naar Enéas toe.

Weten wij het: geheel gebonden door de zonde?

Ze zien hem weer lopen en bewegen. Enéas gaat er zelf ook op uit. Hij loopt door de vlakte van Saron. Heel veel mensen zien hem. De genezing van Enéas is een zichtbare preek van Gods grondeloze barmhartigheid en trouw in Jezus Christus. 'En zij zagen hem allen'. Dit zien betekent meer dan alleen maar met natuurlijke ogen zien. Dat blijkt uit het vervolg van vers 35: 'En zij zagen hem allen die te Lydda en Saron woonden, dewelke zich bekeerden tot de Heere'. Bij velen volgt op het zien waarachtige bekering. Het wonder draagt geestelijke vrucht. Dode zondaarsharten worden inwendig vernieuwd door Gods Geest. De mensen in Lydda en Saron keren zich af van hun zonden en keren terug tot God. Saron wordt ook geestelijk een vruchtbare streek. Lezers, voor ons allen is bekering

noodzakelijk. Petrus sprak in Handelingen 3: 'Betert u dan en bekeert u, opdat uw zonden mogen uitgewist worden'. Smeek tot de Heere: 'Bekeer mij, dan zal ik bekeerd zijn'. Wat zou het groot zijn als van ons gezegd kan worden: '... dewelke zich bekeerden tot de Heere'. De mensen keren zich tot de Zaligmaker. Het gaat niet om de naam Enéas, maar om de Naam van Jezus Christus. 'En de zaligheid is in geen ander; want er is ook onder den hemel geen andere naam die onder de mensen gegeven is, door welken wij moeten zalig worden'.

Profetie vervuld

Het wonder van Enéas en de geestelijke opwekking gebeurden in de vlakte van Saron. Hiermee gaat de profetie van Jesaja 65:10 in vervulling: 'En Saron zal tot een schaapskooi worden'. Een schaapskooi ziet op een herder met een kudde. Jezus noemt Zichzelf de goede Herder. In Sarons vallei gaat Johannes 10 in vervulling: 'Ik heb nog andere schapen, die van deze stal niet zijn; deze moet Ik ook toebrengen; en zij zullen Mijn stem horen'. De schaapskooi van de goede Herder wordt ook gevuld met schapen uit Lydda en omgeving. 'En Saron zal tot een schaapskooi worden'.

De HEERE doet wat Hij beloofd heeft. De mensen in Saron krijgen een verlangen naar de Roos van Saron. Zo wordt in Hooglied 2 de Heere Jezus genoemd. Hij is als een roos, de lieflijkste onder de bloemen. Christus is dierbaar, schoon en liefelijk in de ogen van Zijn Kerk, want Hij heeft hen gekocht met Zijn dierbaar hartenbloed. Voor Enéas en velen in de vlakte van Saron werd het door genade: 'Gij, Jezus Christus, Roos van Saron, Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen, genade is uitgestort in Uw lippen, daarom heeft U God gezegend in eeuwigheid'. Wie is de Roos van Saron voor u, voor jou? 'U dan, die gelooft, is Hij dierbaar'. ♦

Uit:
MEER DAN OVERWINNAARS
ds. G.H. Kersten
(uitg. De Banier, 1953).

En anderen hebben bespottingen en geselen geproefd, en ook banden en gevangenis; zijn gestenigd geworden, in stukken gezaagd, verzocht, door het zwaard ter dood gebracht, hebben gewandeld in schaapsvellen en in geitenvellen; verlaten, verdrukt, kwalijk behandeld zijnde (welker de wereld niet waardig was), hebben in woestijnen gedood en op bergen, en in spelonken en in de holen der aarde.

Hebreeën 11:36-38

DE WERELD NIET WAARDIG

De ware kenmerken van het genadeleven heeft God geopenbaard in Zijn Woord. Die mogen ons ter toetsing dienen. Maar voorts bedenke een ieder dat God Zijn volk ten hemel leidt zoals het Hem behaagt.

Sommigen hebben door het geloof koninkrijken overwonnen; anderen hebben de muilen der leeuwen toegestopt; anderen hebben de kracht des vuurs uitgeblust; anderen zijn uitgerekt geworden, de aangeboden verlossing niet aannemende; en anderen hebben bespottingen en geselen geproefd, en ook banden en gevangenis. Tot de dood toe werden zij niet vervolgd. Dat verhinderde God. Wel koelde de wereld haar woede aan hen door spot en geseling, banden en gevangenis.

Om hun godsvrucht waren zij een voorwerp van bittere spot. Zij drukten als des Heeren volgelingen ook hierin Zijn voetstappen: 'En een kroon van doornen gevlochten hebbende, zetten die op Zijn hoofd, en een rietstok in Zijn rechterhand; en vallende op hun knieën voor Hem, bespotten zij Hem, zeggende: Wees gegroet, Gij Koning der Joden'. In die spot deelt ook Gods volk. ▶

► De wereld is nooit scherpzinniger, noch behaagt zichzelf meer, zegt John Owen, dan wanneer zij verachtelijke namen, spotwoorden en misdaden kan uitvinden en die werpen op lijdende gelovigen. Die spot is te rekenen onder het bitter lijden. De zelfbehaging van de vijand zowel als de krenking van de bespote geven aan dit lijden een grote diepte. In de spot ligt een ziele-krenking die zwaarder lijden veroorzaakt dan vele lichaamssmartten. Het is immers geen geringe verdrukking om een voorwerp van spot en smaad te worden, om te verkeren onder de triomfantelijke schaterlach van de wereldlingen.

Toch geeft God Zijn volk dikwijls een plaats onder de spotters. We kunnen in de kerkgeschiedenis daar de bewijzen voor vinden. De voorbeelden liggen rondom ons, in de werkplaats, in fabriek en kantoor, bij hoge en lagere standen, overal vinden we de bittere zielsgrievingen der spotters. In boeken en kranten worden de oprechten aan de kaak gesteld, als dwazen en onwetenden. Ook Gods kinderen zijn mensen, en niets menselijks is hun vreemd. Ook zij hebben hun menselijk gevoel, dat onder die smaad met droefheid is vervuld. Voor hen is er maar één overwinning, die des geloofs. Komt het geloof in oefening, en mogen die gesmaden bemerken dat zij in de grond der zaak bespot worden om Gods zaak en eer, o, dan is de bitterste spot te dragen. Ja, veel meer, dan is de smartelijkste geseling te doorstaan, dan deren ook de gevangensmuren niet, waarbinnen Paulus en Silas Gode lofliederen zongen.

Een geloofsblik op Christus Die deze smart in zijn schrikkelijkste diepte geleden heeft voor de Zijnen is genoeg om smaad en hoon, smart en gevangenis te dragen. Want de Heere Jezus is in dit alles verzocht geweest, opdat Hij Zijn volk in alles zou te hulp komen. Hier ligt de wortel der vertroosting.

► wordt vervolgd

Het Woord laten spreken

ds. H. Brons, Moerkapelle

Elke preek plaatst voor een kruispunt. Iedere preek kan voor hoorder of prediker de laatste zijn. Hellenbroek wil daarom zijn hoorders doordringen van het besef dat zij nu al voor Gods aangezicht staan.

Daarbij is voor Hellenbroek de prediking Woordbediening. Dat roept de vraag op hoe hij het Woord uitlegt en bij zijn hoorders brengt. In deze bijdrage staat zijn omgang met de Schrift centraal. De preek begint voor hem in de studeerkamer, waar het Woord als het ware door hem heengaat.

Klassieke vorm

Hellenbroek maakt voor zijn preken gebruik van een vaste vorm, die hij grotendeels ontleent aan zijn leermeester Knibbe. Elke preek bestaat uit drie delen. Na een korte inleiding volgt het hoofddeel, waarin de tekst wordt ontvouwd. De preek sluit af met een toepassing. De lengte van hoofddeel en toepassing kan variëren.

Zo zijn de toepassingen in de "Kruis triomph" relatief kort.

De inleiding begint met een pakkende zin. Die kan zijn ontleend aan een Bijbelwoord, maar ook aan een schrijver uit de oudheid. Ook kan het een kernachtig gezegde zijn van Hellenbroek zelf. Zo herinner ik me hoe ds. A. Moerkerken op school eens wees op een openingszin van een lijdensstof van Hellenbroek: 'Het lijden van de ziel mag wel met recht de ziel van het lijden genoemd worden'. Met een dergelijke zin wil Hellenbroek de aandacht van de hoorder pakken. Daarna neemt hij de hoorder in de

inleiding mee naar het onderwerp van de preek. Dat vat hij samen aan het slot van de inleiding. Ook gaat hij dan in op het tekstverband, meestal met een enkele zin.

Exegetisch deel

Het dan volgende hoofddeel omvat de exegese, beginnend met een verdeling van de tekst. De verdeling blijft beperkt tot maximaal vier onderdelen van een of meer afzonderlijke woorden van de tekst. In feite is dat vergelijkbaar met onze 'punten'. Ze komen rechtstreeks op uit de tekst. In de meeste preken worden deze woorden

in het exegetische hoofddeel nauwgezet uitgelegd. De bedoeling van Hellenbroek is hier zijn hoorder te oefenen in aandachtig luisteren naar de Schrift.

Voor mensen van nu komt de preek in dit exegetische deel soms afstandelijk over. De vraag is dan wel of dat komt omdat wij niet meer het geduld hebben om zolang naar de Schrift te luisteren. Dat neemt niet weg dat in sommige preken dit hoofddeel juist wel een bijzonder levendig karakter heeft. Dat geldt voor de meeste lijdensstoffen, maar ook voor een preek over een wonder of een gelijkenis. Bij de lijdensstoffen is het zelfs nadrukkelijk de bedoeling om de hoorder vanaf het begin van de preek aan te zetten tot diepe emoties, zo blijkt ook uit het handboek van Hellenbroeks leermeester Knibbe.

Het laatste gedeelte van de preek is de toepassing. Hier wil Hellenbroek volop het hart van zijn hoorders bereiken. Tegelijk is deze opzet voor Hellenbroek geen wet van Meden en Perzen. Soms past hij zijn preektekst al toe in het exegetische deel. Op wat hij zijn hoorders wil meegeven, wil ik in het volgende artikel ingaan. Nu gaat het om zijn Schriftuitleg.

Het Woord laten spreken

Dat Hellenbroek ook lezers van nu niet verveelt, heeft te maken met zijn gehoorzaamheid aan de Schrift. Hij laat zien waar zijn gedachten uit opkomen, namelijk uit het behandelde Schriftgedeelte. Natuurlijk draagt hij soms ook Schriftgedeelten van elders in. Martin Lloyd Jones spreekt in dit verband over preken als verbinden van Schriftgegevens. Maar altijd staan voor Hellenbroek Schriftverwijzingen ten dienste van de uitleg van de voorliggende tekst.

Hoezeer Hellenbroek zich in zijn uitleg ook bindt aan de tekst, het betekent niet dat hij die altijd woord voor woord volgt. Alleen al zijn beperking tot maximaal vier hoofdbestanden laat dat niet toe. Bovendien houdt hij rekening met de aard van

het Schriftgedeelte. Bij een gelijkenis volgt hij niet altijd woordelijk de tekst, maar richt hij zich op het gebruikte beeld. Soms keert Hellenbroek zich tegen een bepaalde Schriftuitleg, zoals een tot in de details doorgevoerde vergeestelijking van de tekst. Niet voor niets typeert dr. I. Boot Hellenbroeks Hoogliedverklaring als een 'letterlijke verbeelding' van de tekst. Ook wijst Hellenbroek in felle woorden het in zijn tijd opkomende rationalisme af dat een zelfstandige, kritische positie inneemt ten opzichte van de Bijbeltekst. Hellenbroek spreekt dan van een 'geheele zwerm van weelderige verstanden' die over de verborgenheden van het geloof gaan heersen. Daarentegen wil Hellenbroek zich te allen tijde onderwerpen aan het gezag van de Schrift.

Preek met toekomst

Hellenbroek weet dat zijn gezag als prediker uitsluitend terugvoert op Gods Woord. De preek ontstaat voor Hellenbroek in de verborgen omgang met de Heere en Zijn Woord. In de

preek wil hij het Woord naspreken en die stem laten doordringen bij zijn hoorders. De Heere is er verantwoordelijk voor dat het in hun hart komt. Het is de Geest Die levend maakt. Dat mag bij de prediker een zekere ontspanning geven. De toepassing hoeft niet aan de haren bij de tekst worden gesleept, maar mag opkomen uit het behandelde Schriftgedeelte. Dat geeft aan het Woord eigen majesteit en kracht.

De toepassing maakt het mogelijk voor de hoorder langer bij de tekst te verblijven, waarbij hij erop voorbereid wordt om dat Woord mee naar huis te nemen. De preek stopt niet als het amen geklonken heeft. Ze vraagt om doorwerking in de persoonlijke omgang met de Heere in gebed en overdenking en in gesprekken met anderen. Wijlen ds. J.M. Kleppe zei eens dat tekstgebonden bevindelijke prediking toekomst heeft. De blijvende belangstelling voor Hellenbroek laat zien hoe juist die opmerking is. ♦

► wordt vervolgd

► Zaltbommel was de derde gemeente van Hellenbroek. Foto: de Maartenskerk.

Drie namen voor de Geest

ds. G.J. van Aalst, Nieuw-Beijerland

De onderscheiden bevindelijke kennis van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest vraagt opnieuw onze aandacht. We lezen verder in artikel 8 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis (NGB).

We lezen al drie namen voor de Vader: de Oorzaak, de Oorsprong en het Begin van alle dingen. Daarna ook drie namen voor de Zoon: het Woord, de Wijsheid en het Beeld van de Vader. En nu de drie namen (of aanduidingen) voor de Heilige Geest: 'De eeuwige Kracht en Mogendheid, uitgaande van de Vader en de Zoon'. Wellicht komt bij deze namen de gedachte op dat de Heilige Geest slechts 'een kracht van God' is. Maar dat moeten we van harte verwerpen.

We weten van de boodschap van de engel aan moeder Maria: 'De Heilige Geest zal over u komen, en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwē' (Luk. 1:35). Als de hemelbode hier spreekt over 'de Heilige Geest' én over 'de kracht des Allerhoogsten', bedoelt Hij hetzelfde. Vandaar dus deze namen voor de Geest in artikel 8 (NGB). Want we belijden met Nicéa: 'En in de Heilige Geest, Die Heere is en levend maakt, Die van de Vader en de Zoon uitgaat, Die te zamen met

de Vader en de Zoon aanbeden en verheerlijkt wordt, Die gesproken heeft door de profeten'.

De Drieheid in de Eenheid eren

In overeenstemming hiermee lezen we in artikel 8 (NGB) de drie aanduidingen voor de Heilige Geest. Hij is niet *een* kracht, maar *de* eeuwige Kracht en Mogendheid. Deze twee woorden, Kracht en Mogendheid, betekenen ongeveer hetzelfde. De Geest is niet alleen Goddelijk, maar Hij is God Zelf, eeuwig in wezen en werkingen. Daarbij is Hij voortdurend uit op de verheerlijking van de Vader, is Hij steeds maar uitgaande van de Vader als de Oorzaak, de Oorsprong en het Begin van alle dingen. Zo is de Heilige Geest ook voortdurend uit op de verheerlijking van de Zoon, steeds maar uitgaande van Hem als het Woord, de Wijsheid en het Beeld van de Vader. Dat we zó deze Geesteswerkingen in ons hart zouden mogen gevoelen! Het mag ons gebed wel zijn: 'Heere, ontdekt U alles daarbuiten maar als ongenoegzaam'. Alle dingen geschieden uit de Vader van het welbehagen, door de verdiensten van de Zoon en uitsluitend door de toepassing van de Heilige Geest. Het is hier dus: uit God, door God en tot God. Wat een diepe zaken, om stil te overdenken. Zo krijgt ook de Heilige Geest Zijn plaats en de eer die Hij eeuwig waard is.

Kenmerkend

Het is dus kenmerkend voor de Heilige Geest dat Hij altijd aanwerkt op de eer en het recht van God de Vader. Ook is het kenmerkend voor de Geest dat Hij nooit rust gunt buiten de Zoon en Zijn middelaarsheerlijkheid. Zo zijn de Geesteswerkingen te onderscheiden en te gevoelen. Op deze manier wordt ook het vervolg van het geloofsartikel duidelijk. 'Zo is het dan openbaar dat de Vader niet is de Zoon, en dat de Zoon niet is de Vader, dat ook insgelijks de Heilige Geest niet is de Vader, noch de Zoon'. Daarom wordt de Heilige Geest wel vergeleken met iemand die met een

► 'De Zoon is het Woord, de Wijsheid en het beeld des Vaders' (uit artikel 8, Nederlandse Geloofsbelijdenis).

grote lichtbundel voor zich de trap van een donkere kelder afdaalt. In die kelder beschijnt hij met zijn licht niet alleen de donkerste schuilhoeken, maar ook de meest verborgen schatten, zónder dat het licht op hemzelf valt.

Hoe kunnen we nu weten dat de Heilige Geest 'ook mij gegeven is'? zo vraagt de Heidelbergse Catechismus (Zondag 20). Want, daar komt het toch persoonlijk op aan. We zouden nu de vruchten van de Geest kunnen noemen zoals die staan in Galaten 5: liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid en matigheid. Deze vruchten staan in tegenstelling tot de vruchten van het vlees: overspel, hoererij, onreinheid, ontuchtigheid, afgoderij, venijngeving, vijandschappen, twisten, afgunstigheden, toorn, gekijf, tweedracht, ketterijen, nijd, moord, dronkenschappen, brasserijen, en dergelijke. In artikel 8 valt de nadruk op het afgesneden worden van alles buiten Gods eenzijdige, soevereine genade, en buiten het onmisbare van de dadelijke bediening uit de Middelaar.

De Eenheid in de Drieheid

We lezen verder: 'Intussen, deze Personen, zó onderscheiden, zijn niet gedeeld, noch ondereen vermengd. Want de Vader heeft het vlees niet aangenomen, noch ook de Heilige Geest, maar alleen de Zoon. De Vader is nooit zonder Zijn Zoon, noch zonder Zijn Heilige Geest geweest; want Zij zijn alle drie van gelijke eeuwigheid in éénzelfde Wezen. Daar is noch eerste noch laatste; want Zij zijn alle Drie één in waarheid, in mogendheid, in goedheid en barmhartigheid'. Dit zijn geen eenvoudige zaken, maar we mogen er niet over zwijgen. Deze hemelleer is zo rijk, dat de uitroep voor ieder van ons zo gepast is:

*O Vader, dat Uw liefde ons blijf;
O Zoon, maak ons Uw beeld gelijk;
O Geest, zend Uwen troost ons neer;
Drie-enig God, U zij al d' eer!* ♦

► wordt vervolgd

De liefde van Jezus

ds. P.D. den Haan, Rijssen

En Jezus met barmhartigheid innerlijk bewogen zijnde...

Markus 1:41a

'En Jezus...'. Met deze woorden wordt onze aandacht verplaatst van de melaatse naar de Heere Jezus. Wanneer we een gedeelte uit een Evangeliebeschrijving overdenken, moeten we altijd de andere Evangeliebeschrijvingen ernaast leggen. Het is bij deze geschiedenis opvallend dat juist Markus veel uitgebreider is dan Mattheüs en Lukas. Meestal is het andersom en beschrijft Markus kort en bondig wat er heeft plaatsgevonden. Markus is hier de enige die het innerlijk van de Heere Jezus beschrijft.

'En Jezus met barmhartigheid innerlijk bewogen zijnde...'. Met deze woorden mogen we kijken in het Middelaarshart van Jezus. En wat zien we dan? Een brandende en ontfermende liefde tot de melaatse aan Zijn voeten. De Heere Jezus lijdt mee met de nood van deze man. Het raakt het hart van de Zaligmaker dat deze man gebukt gaat onder de gevolgen van de zonde en de diepe val in Adam. Hij is innerlijk bewogen. We zien hier een Zaligmaker Die bewogen is over een mens die gebukt gaat onder de gevolgen van de zonde. Zo heeft de Zoon van God liefde tot zondaren. De liefde die brandt in het hart van Jezus is een Zichzelf overgeevende liefde. Een liefde waaruit het verlangen voortkomt om het welbehagen van Zijn Vader te volvoeren. Een liefde waaruit de gewilligheid voortkomt om te sterven aan het kruis op Golgotha. Deze liefde heeft Christus in de dood gebracht. Deze liefde heeft satans kop vermorzeld

en de vloek weggenomen. Niets en niemand kon Christus in Zijn liefde tegenhouden. Het is een liefde die gereed staat om zondaren zalig te maken. De liefde in het hart van de Borg is niet met woorden uit te drukken. Deze liefde gaat alle liefde die er op deze wereld tussen mensen kan zijn te boven.

Als een zondaar mag buigen onder Gods rechtvaardig oordeel en in de nood van zijn leven door de genade van de Heilige Geest als een onwaardige mag vluchten tot de Heere Jezus, brandt Zijn hart van liefde! Wat ziet de Zaligmaker die uitgewerkte zondaren graag komen. Ze worden Hem van de Vader gegeven en Hij zal ze geenszins uitwerpen. Hij ontvangt de zondaren en eet met hen. Hij geeft de vermoelden en de belasten rust. Hij geneest de zieken en laat kreupelen opspringen. Hij doet hun Zijn liefde ervaren. Wanneer de Heilige Geest Zijn kinderen laat kijken met de ogen van het geloof in het bewogen hart van hun Zaligmaker mogen ze iets proeven van Gods eeuwige liefde. 'Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde; daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid'. Dat is zo'n groot wonder. Gods toorn verdiend en dan uit genade te mogen wegzinken in Zijn liefde! Wie kan het verstaan?

Vragen:

1. Wat leert Markus ons over het hart van de Heere Jezus?
2. Wat heeft dat ons te zeggen?
3. Wat is de troost in Gods liefde?

Calvijn en het getuigenis van de Geest

J. van 't Hul, Lieren

Als afsluiting van de studie aan de Theologische School te Rotterdam schrijven de studenten een eindschrift. Nu zij alle drie tot dienaar van het Goddelijk Woord bevestigd zijn, leggen we ieder van hen enkele vragen voor over hun scriptie. Vandaag: ds. A.E. Brijder en zijn scriptie over 'Het getuigenis van de Heilige Geest bij Calvijn'.

Wilt u iets zeggen over het voortraject van de scriptie? Hoe kwam de keus voor dit onderwerp tot stand?

'Een vraag die veel gesteld wordt, ook door jonge mensen, is hoe we kunnen weten dat Gods Woord kracht heeft gedaan in het leven. Wat gebeurt er als de HEERE spreekt? Hoe weet ik zeker dat de HEERE tot mij gesproken heeft? Deze vragen zijn onlosmakelijk verbonden aan het werk van de Heilige Geest. De Heilige Geest gebruikt het Woord om onderwijs te geven in de ziel en Hij geeft getuigenis van dat Woord, waardoor de zondaar weet dat het Góds Woord is'.

Wat hebt u bij Calvijn over dit onderwerp onderzocht?

'Calvijn spreekt in boek 1 van zijn "Institutie" over het getuigende werk van de Heilige Geest in verband met het gezag van het Woord van God. Hij spreekt daar ook in boek 3 over, als het gaat over de toepassing van het werk van Christus in de ziel. Ook in zijn Bijbelcommentaar spreekt

Calvijn hier op meerdere plaatsen over. Op al die plaatsen bedoelt hij dat de vrucht van het getuigenis van de Heilige Geest twee dingen werkt in het hart van de zondaar, namelijk Schriftzekerheid en heilszekerheid. Het woord 'getuigenis' is een woord dat in de Bijbel veel voorkomt in verband met het werk van de Heilige Geest. Dat zegt op zich al veel over de werking van Gods Geest. Bij een getuigenis voor een rechtbank wordt door een oog- en of een oorgetuige onder ede verklaard dat men de waarheid spreekt. Zo wordt, wat men niet wist, bekendgemaakt. En daarvan kan men aannemen dat het betrouwbaar is'.

Kunt u aan de hand hiervan aangeven hoe Calvijn deze zaken toespitst op het gezag van Gods Woord in het persoonlijke leven?

'Calvijn benadrukt met allerlei redenen dat Gods Woord Goddelijk gezag heeft in zichzelf. Niet ieder mens buigt daar echter voor. Dat komt door ons verduisterde verstand. Het is

► Ds. A.E. Brijder

bovendien onze hoogmoed dat wij, met voor ons redelijke argumenten, overtuigd moeten worden van de waarheid ervan.

Het getuigenis van Gods Geest is nodig. Calvijn spreekt over 'de dubbelzijdige koppeling' van Woord en Geest. De Heilige Geest schenkt getuigenis door middel van het Woord. Maar onder het horen en lezen van het Woord is de Heilige Geest even goed nodig. De uitwerking daarvan wordt door Calvijn als volgt omschreven: De menselijke wil wordt zodanig gevormd dat 'men wordt aangespoord om Gods Woord te gehoorzamen. Het menselijk verstand vindt rust in deze overtuiging die haar grond vindt in de Heilige Schrift, een onbekommerder en standvastiger rust dan in welke redeneringen ook'.

Kunt u aangeven hoe Calvijn de vereniging met Christus door de Heilige Geest beschrijft?

'Dit is een veelomvattende vraag waar nu slechts wat van kan worden aangestipt. Calvijn gebruikt er veel bladzijden voor, wat zeer de moeite waard is te lezen. Hij zegt: de Heilige Geest is de Geest van God, Die de mens voor Gods rechterstoel plaatst en God in beginsel doet kennen in de ziel. Hij gebruikt daar Gods wet voor, die in de ziel van de mens gaat functioneren. De wet laat de zondaar zien wat God van hem eist, maar ook dat God moet toornen over de overtreding van Zijn wet.

Indringend en eerlijk beschrijft Calvijn op meerdere plaatsen de noodzaak van het verbrijzelende en ontdekkende werk van de Heilige Geest

door de Wet. Zo wordt de hoogmoed van het vlees afgetrokken en komt een mens in berouw voor God. ‘Dit is de voorbereiding om Christus te zoeken’, zo schrijft Calvijn. Christus verenigt Zich met de zondaar en de zondaar verenigt zich door de werking van de Heilige Geest met Christus door het geloof. Het geloof dat Calvijn zo mooi omschrijft als ‘de zekere kennis van Gods goedgunstigheid jegens ons die haar grond vindt in de waarheid van Gods genadige belofte in Christus en die door de Heilige Geest aan ons verstand geopenbaard en in ons hart verzegeld wordt’.

Hoe functioneert het getuigenis van de Heilige Geest hierin?

‘Ontdekkend beschrijft Calvijn hoe een mens, ook als hij door Gods genade bearbeid wordt, geneigd is om Gods waarheid níet te geloven. Het leven van een ‘gelovige’ is een leven van strijd. Want hij heeft, volgens Calvijn, ‘een verdeeld hart’. En dat is schuld. De mens is blind en hardnekkig en daarom moet Gods waarheid hem geopenbaard worden. Het Woord is als de zon, maar een blinde ziet de zon niet. Heel mooi beschrijft Calvijn hoe de Heilige Geest als ‘de inwendige Leermester’ de ogen opent. De Heilige Geest breekt door, namelijk ‘in de blindheid van het verstand en in het ongelooft van het hart’. Daarvoor gebruikt de Geest opnieuw het door Hem Zelf geïnspireerde Woord. Door dat Woord geeft Gods Geest getuigenis in het hart en worden er zaken geopenbaard en wordt met zekerheid geweten wat men eerst niet wist’.

Heeft u in deze studie overeenkomsten kunnen ontdekken met het spreken van onze belijdenisgeschriften over dit getuigenis van de Heilige Geest?

‘De eerder genoemde verdeling in de scriptie in Schriftzekerheid en heilszekerheid kwam ik ook tegen in de belijdenisgeschriften. Dat vond ik verrassend en verrijkend.

In de Nederlandse Geloofsbelijdenis (artikel 5) heeft het getuigenis van de Heilige Geest betrekking op het gezag van de Heilige Schrift. In de Dordtse Leerregels (hoofdstuk V, artikel 9 en 10) heeft het een plaats in het geloofsleven van Gods kinderen in aanvechtingen en is het getuigenis van Gods Geest oorzaak van heilszekerheid. In de Heidelbergse Catechismus komt het begrip als zodanig niet voor, maar wel in het ‘Schatboek’ van Ursinus, zowel bij de vragen betreffende de waarheid van Gods Woord alsook bij de vragen over het ware geloof.

Mooi is wat de Grote Catechismus van Ursinus (die aan de Heidelbergse Catechismus ten grondslag ligt) belijdt over het getuigenis van de Heilige Geest. In vraag 272 wordt gevraagd: ‘Wat werkt de Heilige Geest uit door de prediking van het Woord Gods?’ Het antwoord luidt: ‘1. Ten eerste leert Hij ons wat God ons in Zijn verbond belooft, en wat Hij anderzijds van ons vordert. 2. Daarna overreedt Hij ons,

dagelijks meer en meer, om Hem te geloven en Hem te gehoorzamen’. In de Westminster Confessie (hoofdstuk 1) komen de beide aspecten, Schriftzekerheid en heilszekerheid, kernachtig samen. Het gaat daar over de persoonlijke overtuiging dat het Woord van God komt. Die overtuiging is het werk van de Heilige Geest, ‘Die dóór en mét het Woord getuigenis geeft in onze harten. Zo worden de dingen in Gods Woord geopenbaard, op zaligmakende wijze verstaan’. Het Woord is de enige grond van kennis van de waarheid over God en dat Woord moet persoonlijk afgedrukt worden in onze harten. Het is een doorleven van het Woord, en een getuigen mét onze geest waardoor het één getuigenis wordt. En dat is vast, omdat het gegrond is in het Woord’.

Dit zijn zomaar enkele gedachten vanuit de belijdenisgeschriften. Nader onderzoek hierop zou zeker heel mooi en nuttig kunnen zijn’.

► Volgende week de scriptie van ds. J.M. Evers

► De Saint-Pierre in Genève, de kerk van Johannes Calvijn.

Jom Kippoer

ds. W. Silfhout, Veenendaal

Israël heeft sinds dat het land zich onafhankelijk verklaarde vele oorlogen gevoerd met de buurlanden. Een daarvan is de zogenaamde Jom Kippoeroorlog. Op 6 oktober is het 50 jaar geleden dat deze oorlog uitbrak.

Het was in 1973 op 6 oktober Jom Kippoer of Grote Verzoendag. Egypte en Syrië vallen het land Israël aan. Egyptische troepen passeren het Suezkanaal, de Syrische troepen trekken op in de Golan.

Jom Kippoer is een grote dag bij het Jodendom. Rabbijn S. Ph. de Vries schrijft in "Joodse ritensymbolen": 'Een sabbath is Jom Hakkipoeriem (dag van de vergevingen, WS) (...) die bestemd is om gans en alleen gewijd te zijn aan eigen onderzoek vanbinnen, aan volle inkeer in zichzelf'. Het is een dag van inkeer, vasten en rust, het goedmaken van zonden.

Die dag waren veel Israëlische soldaten met verlof en juist op die dag zetten Syrië en Egypte de aanval in op Israël. Ze dachten hiermee slim te zijn, maar dat viel tegen: juist doordat alle militairen thuis zaten, waren ze gemakkelijk en snel oproepbaar. Zo kon Israël ondanks het verlof toch snel mobiliseren.

De aanleiding tot de aanval was dat Egypte en Syrië eerder verloren gebieden wilden terugveroveren. Zo wilde Syrië de Golanhoogten terug en Egypte de Sinai-regio. Tijdens de Zesdaagse Oorlog van 1967 hadden deze landen die gebieden namelijk verloren aan Israël. De oorlog tussen Syrië en Israël werd gewonnen door Israël. Op het eind van de oorlog hadden de Israëliërs de complete Golanhoogten weer in bezit, evenals de berg Hermon. Op 24 oktober kwam er een staakt-het-vuren met Egypte. De Jom Kippoeroorlog kostte uiteindelijk aan 7700 Egyptische militairen het leven. Syrië verloor 3500 manschappen en Israël 2700.

Haat

Nu is het 50 jaar later. De vijandschap van de omliggende landen is nog even groot, al is er dan een verdrag met Egypte en al lijkt het erop dat pogingen om met de buurlanden een goede verhouding te hebben soms resultaat hebben. Toch is de haat in de Arabische wereld nog springlevend. Die komt zelfs binnen de grenzen van Israël tot uiting. Jeruzalem blijft een lastige steen.

Israël herdenkt de Jom Kippoeroorlog. De wapenfeiten van toen zullen breed worden uitgemeten. Toch heeft zeker ook de Jom Kippoeroorlog de kwetsbaarheid van Israël aan het licht gebracht. Hoewel Israël een grote overwinning had behaald, kreeg het zelfvertrouwen van het land een grote deuk vanwege de gebleken kwetsbaarheid.

Verzoening

Het herdenken van de Jom Kippoeroorlog (in 2023 op 24/25 september) krijgt gestalte in een uitgebreide liturgie. De hele dag wordt in de synagoge doorgebracht met belijdenis van zonden. Een kenmerkend onderdeel daarvan is de gemeenschappelijke zondenbelijdenis, vooral van sociale en zedelijke overtredingen. Daarop volgt de verklaring dat men vastbesloten is om niet in herhaling te vallen. Die voornemens kunnen overigens niet voorkomen dat elk jaar opnieuw belijdenis van zonden moet worden gedaan.

Voordat men God bidt of Hij de zonden wil vergeven die tegenover Hem zijn gedaan, moet de mens eerst vergiffenis proberen te krijgen van zijn medemensen voor het onrecht dat hij hun aangedaan kan hebben.

Hoewel daaraan goede gedachten ten grondslag liggen en wij er veel van kunnen leren, valt op dat de mens het moet doen. Oudtestamentisch was het de ene dag in het jaar waarop de hogepriester in zijn linnen lijfrok inging in het heilige der heiligen met het bloed om verzoening te doen voor de zonden van hemzelf en van het gehele volk. Zie Leviticus 16. Deze betekenis van Grote Verzoendag, zoals de Heere die Zelf heeft ingesteld, is helaas geheel buiten beeld. De notie van verzoening door voldoening wordt gemist.

De gebeden en het vasten, hoewel op zichzelf goed, kunnen het offer van het bloed niet vervangen. Het zingen van het Kol Nidrei, met een op klaaglijke wijze gezongen melodie, een gebed dat gaat over de kwijtschelding van alle geloften die de verhouding van de mens tot zijn Schepper betreffen en afgedwaalden oproept om zich weer bij het volk Israël te voegen, is de verzoening met God niet. De Grote Verzoendag wijst ons op de grote Zondenverzoener Christus. Als het Jodendom dat zou verstaan, zou het gedenken van de Jom Kippoeroorlog het verlangen wekken naar de vrede door de Vredevorst. Bidt om de vrede voor Jeruzalem. ♦

Een trouw dienaar.

Het leven van Justus Vermeer

H.M. Lobbezoo

uitg. Gebr. Koster; 187 blz., € 22,90.

Justus Vermeer (1696-1745) is onder ons bekend geworden door de "Oefeningen" en door zijn verklaring van de Heidelbergse Catechismus. Hij is geboren en getogen in Utrecht, waar hij ook studeerde. In 1718 werd hij meester in de rechten. Als boekhouder ging hij door het leven. Hij bleef ongehuwd. Vermeer werd grootgebracht in de sfeer van gezelschappen. De afgezette predikant J. Koelman trad wekelijks op in de woning van zijn grootmoeder (Aletta de Bitter) en moeder (Johanna Margaretha Vreeland). Nadat Justus in de Nederduits Gereformeerde Kerk te Utrecht eerst diaken en later ouderling was geworden, ging hij ook zelf voor als oefenaar. Na zijn dood werden diverse oefeningen op initiatief van zijn moeder en zijn zus Aletta op schrift gesteld en in drie delen uitgegeven. Ze werden gevolgd door 85 oefeningen over de

Heidelbergse Catechismus in twee delen. Zowel de verzameling "Oefeningen" als de samengestelde Catechismus bleven zeer geliefd en werden diverse keren herdrukt. In 2020 is een heruitgave van de catechismusverklaring uitgegeven onder de titel "De leer der waarheid die naar de godzaligheid is". Dit was een initiatief van de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente in Nederland te Barneveld. In die herdruk zijn de oefeningen van Vermeer wat ingekort, zodat ze te lezen zijn binnen de duur van een hedendaagse kerkdienst. Over het leven van Justus Vermeer heeft H.M. Lobbezoo (ouderling van de Gereformeerde Gemeente te Werkendam en pastoraal werker voor Cedrah) een boekje geschreven. De schrijver heeft dat op een eenvoudige wijze gedaan: hij richt zich in zijn verteltrant op de oudere kinderen van de basisschool. We lezen niet alleen over Justus Vermeer en zijn familie, maar ook komen we wat te weten over de stad Utrecht en van de tijdsomstandigheden. Op enkele taalsmetjes na is het een keurig uitgegeven boek. Ook de illustraties zijn met zorg uitgekozen. Geschikt voor jong en oud.

ds. J. Schipper, Scherpenzeel

Lieve kleinkinderen

Brieven van opa's en oma's

ds. P. van Ruitenburg

uitg. Den Hertog; 72 blz., € 12,50.

Het is vaak niet zo eenvoudig voor grootouders om een goed gesprek te hebben met hun kleinkinderen. Je bent blij als ze op bezoek komen, zeker, maar hoe bereik je hun hart? Het kan een goede gedachte zijn om ze een brief of brieven te schrijven. Dit boekje zou grootouders daarbij kunnen helpen. "Lieve kleinkinderen" bevat 22 brieven, over allerlei onderwerpen. Ik noem er enkele: God van het voorgeslacht; Honger naar God; Bidden; Zonde; Onze dagen tellen; Geen hopeloze gevallen; Welkom. De brieven zijn kort, twee of drie bladzijden, en sluiten vaak af met een psalm of een Bijbeltekst. Ze zijn stuk voor stuk de moeite waard. De brief 'God van het voorgeslacht' sprak mij bijzonder aan. Als wij kinderen en kleinkinderen mogen hebben, heeft de

Heere de belofte uit Psalm 128 vervuld: Gij zult uw kindskinderen zien. Wat een zegen! Ons bloed stroomt door hun aderen. God heeft ons familie gegeven. De Heere is een God van de gezinnen en werkt vaak in de lijn van de geslachten. In Psalm 103 staat een belofte voor onze kleinkinderen in vers 17: 'Maar de goedertierenheid des Heeren is van eeuwigheid en tot in eeuwigheid over degenen die Hem vrezen, en Zijn gerechtigheid aan kindskinderen'. Maar je kunt genade niet erven, het is een persoonlijke zaak. Toch werkt God ook in families, in geslachten. Heere, Gij zijt ons geweest een Toevlucht van geslacht tot geslacht. Er staan veel mooie gedachten in dit kleine boekje. Grootouders kunnen het als geschenk aan hun kleinkinderen geven. Of het kan een stimulans zijn om zelf hun kleinkinderen persoonlijke brieven te schrijven, waarin het allerbelangrijkste gezegd wordt. De Bijbelse boodschap van zonde en genade, en van de enige troost in leven en sterven. Je gunt je kleinkinderen toch het allerbeste?

B.T. Beeke-Verweij, Middelburg

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

te Berkenwoude, Groningen, Vlissingen, ds. D.W. Tuinier te Kampen; te Klaaswaal en Nieuwdorp, ds. G.W.S. Mulder te Ridderkerk; te Nieuwerkerk (Zld), ds. H.J. Agteresch te Werkendam; te Oudemirdum, ds. C. van Krimpen te Yerseke; te Zeist, ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid.

GEZOCHT: EVANGELIST VOOR BRED

Het evangelisatiewerk in Breda vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de Classicale Evangelisatiecommissie (CEC-D) van de classis Dordrecht. Het kerkgebouw van de voormalige

gemeente Breda is omgebouwd tot een evangelisatiepost. Vrijwilligers uit de classis proberen met verschillende activiteiten inwoners van Breda te bereiken met Gods Woord. De CEC-D en de classisgemeenten willen dit werk uitbreiden door de aanstelling van een betaalde evangelist.

De kandidaat is een betrokken lid van de Gereformeerde Gemeenten en herkent zich in de wijze waarop de evangelisatieopdracht vanuit onze gemeenten inhoud krijgt.

Voor een nadere aanduiding van de taken en de benodigde eigenschappen van de coördinator, zie de volledige tekst op www.inloopdelichtboei.nl/nieuws. Nadere informatie is te verkrijgen bij de voorzitter van de CEC-D, D.C. de Korte, tel. 078-6136967.

Spreekt deze vacature u/jou aan? Reageer uiterlijk 21 oktober door uw sollicitatiebrief met CV te mailen naar de heer De Korte: voorzitter.cec@inloopdelichtboei.nl

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 228: Scriba van Mijdrecht is nu: J.G.W. Verweij, Caspargauw 3a, 3945 PH Cothen; tel. 06-52446466, e-mail: jgwwerweij@gergemmijdrecht.nl. Scriba van de diaconie is nu: J. Boonzaaijer, Otterspoorbroek 3, 3621 BB Breukelen; tel. 0346-265095, e-mail: jboonzaaijer@gergemmijdrecht.nl

Berichten

NOODHULP AAN MAROKKO EN LIBIË

Na de natuurrampen in Marokko en Libië bleek de hulpverlening moeilijk op gang te komen door diplomatieke belemmeringen. Inmiddels kunnen we de noodhulp in Marokko steunen. In Libië zijn we nog actief op zoek naar een hulporganisatie. Doneren kan via NL52 INGB 0000 3074 47 o.v.v. 'Noodhulp Noord-Afrika'. Deze donaties worden bestemd voor beide rampgebieden. Hiermee bekostigen we tenten, medische hulp, voedsel, kleding, waterzuiveraars en keukenbenodigdheden.

[Deputaatschap tot hulpverlening in Bijzondere Noden](#)

BOEK DS. MOERKERKEN

Eind oktober verschijnt het boek "Beeldend onderwijs ... Meditaties over gelijkenissen" van ds. A. Moerkerken. Het boek telt 224 pagina's en kost € 19,90 (excl. verzendkosten). De netto-opbrengst komt geheel ten goede aan Inloop- en Bijbelhuis

In de Gouwstraat te Rotterdam. Het boek is te bestellen bij diaken A.J. Bax (bax@kliksafe.nl of tel. 010-4519137). Als u het boek bij de boekhandel koopt, ontvangt In de Gouwstraat hierover geen bijdrage.

[Kerkenraad Capelle aan den IJssel-West](#)

VERKOPINGEN

Dordrecht - Op zaterdag 7 oktober (10.00-14.30 uur) houdt zendingsvereniging Lioba te Dordrecht een verkoping in het Wartburg College (locatie Marnix), prof. Waterinklaan 41, Dordrecht; opbrengst is voor kerk en zending.

Woerden - Op vrijdag 6 oktober (16.00-19.00) houdt de Bethlehemkerk in Woerden (Oudelandseweg 50) een verkoping met een kinderplein. Opbrengst is voor ZGG, evangelisatie en deputaatschap Israël.

ZANGOCHTEND IN BARNEVELD

Leerlingen van de basisschool worden uitgenodigd om op zaterdagmorgen

14 oktober (9.00-12.30 uur) psalmen te komen zingen in de Rehobothkerk te Barneveld-Centrum (Nairacstraat 24). Ds. E.J. Boudewijn opent de ochtend. Dirigente Rianne Woltering zal de psalmen aanleren, organist is Ton Burgering. Opgeven via het e-mailadres roekeltjes@hotmail.com, of tel. 06-12752793. Collecte is voor Bijzondere Noden (Oekraïne).

ZANGAVOND VOOR OEKRAÏNE

Yerseke - Herv. kerk, zat. 14 okt., 19.00 uur, jeugdkoor Mattithja, Groot Zeeuws jongerenkoor, Arnoud Sinke en Martin Weststrate, orgel; leiding ds. J.W. Verweij; collecte voor Bijzondere Noden (Oekraïne), toegang vrij.

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Kerkdiensten

ZONDAG 8 OKTOBER 2023

Aagtekerke 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; **Aalst** 14.30 uur ds. F. Mulder; **Alblasserdam** 14.30 uur (H.D.) ds. H.A. van Zetten; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Apeldoorn** 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 15.30 uur ds. H. Brons; **Berkenwoude** 19.00 uur ds. W.A. Zondag; **Bodegraven** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Borssele** 14.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Boskoop** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 15.30 uur ds. G. Pater; **Capelle aan den IJssel-West** 18.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Den Haag-Scheveningen** 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Den Helder** 18.00 uur ds. P. Mulder; **Deventer** 15.00 uur ds. A.T. Huijser; **Dinteloord** 14.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Dirksland** 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. K. Boeder; **Doetinchem** 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden; **Ede** 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Elspeet** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; **Enkhuizen** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 10.00 en 15.00 uur stud. J. Janse; **Enter** 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. W.A. Zondag; **Ermelo** 18.30 uur ds. J.B. Huisman; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Gorinchem** 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Gouda** 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; **Goudswaard** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **'s-Gravenpolder** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. S. Maljaars; **Groningen** 10.00 en 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Haamstede** 19.00 uur ds. J. IJsselstein; **Hardinxveld-Giessendam** 19.00 uur ds. W. Harinck; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 uur ds. M.H. Schot en 16.30 uur ds. H. van der Heiden; **Hilversum** 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 10.00 en 15.30 uur ds. M. Karens; **Hoogeveen** 19.00 uur ds. A. Schot; **Houten** 17.00 uur ds. R. Kattenberg; **Kampen** 9.30 en 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; **Kamperland** 17.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Kapelle-Biezelinghe** 10.00 en 16.30 uur ds. J. IJsselstein; **Katwijk aan Zee** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Silfhout; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 en 18.00 uur ds.

G.J. van Aalst; **Kootwijkerbroek** (locatie: Verlengde Parallelweg te Barneveld) 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 10.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 15.00 uur ds. G. van Manen; **Lisse** 19.00 uur ds. W. Silfhout; **Marknesse** 19.00 uur stud. R.T. Michielse; **Meliskerke** 9.30 en 14.30 uur ds. A.E. Brijder; **Middelburg-Centrum** 14.00 uur ds. S. Maljaars; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Middelharnis** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 18.30 uur stud. W. de Jong; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** (locatie: Coudorp 41) 9.30 en 18.30 ds. C. Harinck; **Nieuwe-Tonge** 19.00 uur ds. M.H. Schot; **Nieuwer Ter Aa** 15.15 uur ds. J. Beens; **Nijkerk** 9.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen en 18.30 uur ds. F. Mulder; **Nisse** 14.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Nunspeet** 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. A. Schot; **Ooltgensplaat** 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Oostburg** 14.30 uur ds. P.C. Vlot; **Oosterland** 10.00 uur ds. J.J. Tanis; **Oostkapelle** 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Oostvoorne** 10.00 en 15.00 uur stud. J.C. Kriekaart; **Opheusden** 9.30 en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Opperdoes** 15.30 uur ds. P. Mulder; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 18.30 uur stud. J.C. Kriekaart; **Oude-Tonge** 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Oudemirdum** 9.30 en 14.30 uur stud. R.T. Michielse; **Poederoijen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 9.30 uur ds. H. van der Heiden en 18.30 uur ds. M. Joosse; **Puttershoek** 14.30 uur (H.D.) ds. G.J. Baan; **Rhenen** 10.00 uur ds. F. Mulder en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Ridderkerk** 9.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Rijssen-Noord** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur (H.D.) ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 18.30 uur ds. M. Karens; **Rotterdam-Alexanderpolder** 16.00 uur (H.D.) ds. M.H. Schot; **Rotterdam-Centrum** 9.30 en 15.00 uur stud. W. de Jong; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 09.30 (H.A.), 14.00 en 18.30 uur ds. M. Blok;

Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Sint Philipsland** 14.30 uur ds. K. Boeder; **Sliedrecht** 16.00 uur ds. C. Sonneveld; **Soest** 9.30 en 16.00 uur ds. J. Schipper; **Stolwijk** 10.00 en 15.00 uur stud. J. Kroon; **Terwolde-De Vecht** 14.30 uur ds. A. Schreuder; **Tholen** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingen** 10.00 en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 15.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Werkendam** 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Wierden-Aadorp** 14.00 uur ds. S.W. Janse en 18.30 uur stud. J. Janse; **Woerden** 10.00 en 16.30 uur ds. J.W. Verweij; **Wolphaartsdijk** 18.30 uur ds. M. Boersma; **Yerseke** 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 18.00 uur stud. J. Kroon; **Zwijndrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 19.00 uur ds. A. Verschuure.

DINSDAG 10 OKTOBER 2023

De Valk-Wekerom 19.30 uur (voor de GBS) ds. G.J.N. Moens; **Haamstede** 19.30 uur (uitzenddienst ZZG) ds. M. Boersma; **Hoofddorp** 19.45 uur ds. A. Verschuure; **Oosterland** 19.30 uur ds. G. van Manen; **Uddel** 19.30 uur (voor de GBS) ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Urk** 19.30 uur ds. A.J. de Waard.

WOENSDAG 11 OKTOBER 2023

Alphen aan den Rijn 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Centrum** 13.30 uur (huw.bev.) ds. E.J. Boudewijn; **Brakel** 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Dordrecht** 19.45 uur ds. W.A. Zondag; **Goes** 19.30 uur (voor de zending) ds. M. Blok; **Goudswaard** 19.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Herkingen** 19.30 uur ds. G. Pater; **Hoedekenskerke** 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Kamperland** 19.30 uur ds. M. Joosse; **Kesteren** 19.30 uur ds. D. de Wit; **Leiderdorp** 19.30 uur ds. P. Mulder; **Meeuwen** 19.30 uur stud. J. Janse; **Middelburg-Centrum** 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Opperdoes** 19.30 uur (H.D.) ds. G. Heijkamp; **Oud-Beijerland** 19.30 uur (voor de GBS) ds. B.J. van Boven; **Rotterdam-Alexanderpolder** 19.30 uur ds. M. Karens; **Scherpenzeel** 19.30 uur ds. J. Beens; **Sliedrecht** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Soest** 19.30 uur ds. J. van Laar; **Uddel** 13.30 uur (huw.bev.) ds. C.A.

van Dieren; **Veen** 19.30 uur ds. E. Bakker; **Werkendam** 19.30 uur ds. H.J. Agteresch; **Woerden** 19.30 uur ds. S.W. Janse; **Zeist** 19.30 uur ds. F. Mulder.

DONDERDAG 12 OKTOBER 2023

Aalburg 19.30 uur ds. C. Hogchem; **Alblasserdam** 13.30 uur (huw.bev.) ds. C. Sonneveld; **Amersfoort** 13.00 uur (huw.bev.) ds. W. Visscher; **Barendrecht** 19.30 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Zuid** 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. van Laar; **Genemuiden** 14.00 (huw.bev.) en 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Hoogeveen** 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Krimpen aan den IJssel** 13.00 uur (huw.bev.) ds. J.J. Hoogerbrug; **Melissant** 19.30 uur ds. M. Karens; **Middelharnis** 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Naaldwijk** 19.45 uur ds. W. Harinck;

Ooltgensplaat 19.30 uur (Tijdrede) ds. J. van Rijswijk; **Ridderkerk-Slikkerveer** 19.30 uur ds. D. de Wit; **Scherpenzeel** 15.00 uur (huw.bev.) ds. J. Beens; **Veenendaal** 13.30 uur (huw.bev.) ds. B. Labee; **Westzaan** 19.30 uur ds. D.W. Tuinier; **Yerseke** 14.00 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

VRIJDAG 13 OKTOBER 2023

Barneveld-Zuid 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. van Laar; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 14.15 uur (huw.bev.) ds. H. van der Heiden; **Genemuiden** 13.30 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure; **Goes** 13.30 uur (huw.bev.) ds. M. Blok; **Kootwijkerbroek** 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; **Rijssen-Zuid** 14.00 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse; **Terwolde-De Vecht** 15.30 uur (huw.bev.) ds. P.D. den Haan;

Werkendam 14.00 uur (huw.bev.) ds. H.J. Agteresch.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 8 OKTOBER 2023

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; **Rotterdam-In de Gouwstraat** 14.00 uur evang. M. Rozema; **Scheveningen** 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

KOM JIJ ONS VERSTERKEN? _____

VACATURE:

CONSULENT AFDELINGEN

Functie-inhoud

De consulent ondersteunt regionale afdelingen, organiseert bijeenkomsten voor lotgenoten en adviseert kerkenraden.

Functieprofiel

- een afgeronde hbo-opleiding
- betrokken is bij mensen met een beperking
- kennis van en inzicht in ontwikkelingen in maatschappij en kerk
- bereid om regelmatig 's avonds en op zaterdag te werken
- lid van één van de reformatorische kerken

Aanbod

- een werkweek van 24 – 28 uur
- salariering volgens cao Sociaal Werk schaal 8
- goede secundaire arbeidsvoorwaarden

Het volledige functieprofiel is te vinden op: www.helpendehanden.nl/vacature. Voor meer informatie kan er contact opgenomen worden met: Fijke Mulder, directeur, via telefoonnummer 06-411 08 515 of e-mail fa.mulder@helpendehanden.nl

Sollicitaties met CV kunnen tot D.V. 11 oktober 2023 worden verzonden naar fa.mulder@helpendehanden.nl

Bent u ook op zoek naar mooie **raambekleding**? Wij komen vrijblijvend bij u thuis adviseren! We nemen naast veel kleur en stofstalen ook jarenlange ervaring mee. Bel Jan op 06-36294314 of kijk op wiltraamdecoratie.nl

Op veler verzoek herdruk 'Alle oog zal Hem zien', **Dagboek Openbaring**, ds. **D.J. Budding**. Tekenen nu in voor € 22,50 i.p.v. € 27,50. Ook herdruk Prekenschrijfboekje voor kinderen bij Brede en smalle weg. Bij 5 ex. slechts € 5,- per stuk. www.ramshoorn.nl

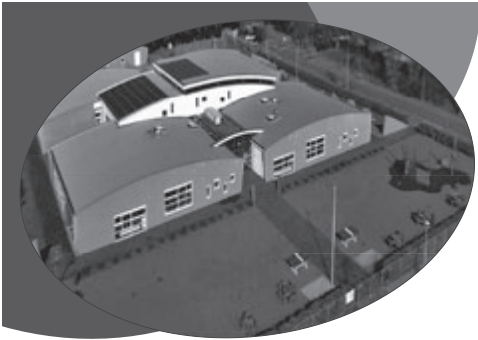
- Psychosociale & psychologische hulpverlening
- Huwelijk & relaties
- Seksuologische hulpverlening
- Toerusting & preventie
- Gastopvang
- Schoolmaatschappelijk werk
- Hulp bij gameverslaving
- Mediation & coaching

Het bieden van professionele, psychosociale hulp bij al jouw levens- en gezinsvragen, dat is onze missie. En altijd vanuit een heldere, christelijke identiteit.

De Vluchtheuvel biedt meer!

W stichtingdevluchtheuvel.nl • T 0113 - 213 098

In verband met de pensionering van de huidige
directeur zijn wij op zoek naar een

DIRECTEUR(-bestuurder) (wtf 1.0 en salarisschaal D13)

die verbindend leiderschap
en dienstbaar zijn
hoog in het vaandel heeft staan.

Reageer gerust!

Neem contact op met dhr. A. Ruit voor een kennis-
makingsbezoek (06-25326465 / info@smbdkonbeatrix.nl)

Voor vragen over de procedure kunt u terecht bij
VGS-procesbegeleider dhr. D. Kloosterman
(06-45731048 / d.kloosterman@vgs.nl)

Stuur je sollicitatiebrief uiterlijk 28 oktober 2023
t.a.v. dhr. C.J. Tanis,
(secretaris@smbdkonbeatrix.nl of schriftelijk
(Margrietweg 6, 3253 BM Ouddorp)

Datum van indiensttreding in overleg.

Scan de QR-code voor de
profielchets

Meer informatie op www.smbdkoninginbeatrix.nl

De Boekenhoeve onbetwist
Uw aanbiedingspecialist
Ga naar: www.deboekenhoeve.nl

Keurhorst consult in vertrouwen
Ook voor kerkenraden
06 - 39 44 19 39 info@
keurhorstconsultinvertrouwen.nl

begrafenisverzorging

Wij verzorgen alléén begrafenissen in elke woonplaats in
Nederland, maar voornamelijk op de Veluwe, in Kampen
en omgeving en in Rijssen en omgeving.

Dag en nacht bereikbaar en beschikbaar.

Regio Kampen, IJsselmuiden, Genemuiden
Ditmar Markusse T 038 33 323 83

Regio Rijssen, Enter, Wierden
Benny Vos T 0548 540 053

Anja van den Belt - van den Dijk, Contactpersoon / verzorgdame

Regio Veluwe en omliggende gebieden
Johan van Lagen, Benny Vos & Mark Vos T 0577 401 689

Vertrouwd verzorgd

www.begrafenisverzorgingvos.nl

DE APP MET DUIZENDEN
CHRISTELIJKE MUZIEK-
EN VERTELCD'S

Makkelijker
dan een
cd-speler

 FamilyStream

www.familystream.com

Luister
nu gratis
1 maand
mee!

VEENENDAAL

Kerkgeb. Ger. Gem.
Vijftien Morgen 51

WINTERCURSUS - Zielsverwantschap over de grenzen heen

6 zaterdagmorgens in de periode
november-februari

O.a. over Petrus van Mastricht & de
praktische theologie, Augustus Hermann
Francke & de opvoeding, Nikolaus Graf
von Zinzendorf & de broederkringen
in diaspora.

Sprekers: prof. dr. A. Goudriaan, prof. dr.
F.A. van Lieburg, dr. G.H. Leurdijk, drs.
P.H. op 't Hof, dr. J. van de Kamp en drs.
H. den Ouden-Vermeer.

Anmelding door overmaking € 145,- of
€ 265,- voor een echtpaar (inclusief
koffie, thee, lunch en cursusmap) op
IBAN NL17 INGB 0005352562 t.n.v.
SSNR. Zie [www.ssnr/wintercursus-
nadere-reformatie](http://www.ssnr/wintercursus-nadere-reformatie)

TE KOOP: Sfeervolle jaren '30-woning

met zijtuin en garage. Vijf slaapkamers.
Op loopafstand van het centrum van
Leiden én de polders van het Groene
Hart. Zijloordkade 19, LEIDERDORP.
Voor meer informatie: bel 071-5231819
of mail wmjdwildt@solcon.nl

Rouw, eenzaam, beperking, eenverdiener
of armoede? Stichting kleinsteun.nl
06-34180256. Tevens gezocht: (**jonge**)
maatjes, gastadressen en donateurs!

Cursussen Oudvaders

Aegidius Francken

Nieuw Het geestelijke
Huwelijk

Nuttig en leerzaam

Voor meer info en cursussen
bezoek de website of bel
0118-583025/0172-532796

JOH.DEHEER
toetsen en meer, sinds 1898

**UW ORGEL- ÉN
PIANO SPECIALIST**

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

Even tot rust komen? Verblijf 'In de Luwte'. Nieuw sfeervol gastenverblijf
2-4 pers, gelegen aan het water,
Alblasserwaard. Tel. 06-42397769 /
indeluwte@klikSAFE.nl

Worstel je met vragen waar je niet zelf uitkomt?
Loop je vast door negatieve overtuigingen?
Maak je je zorgen?
Wil je graag ontwikkelen op persoonlijk gebied?
Weet je het gewoon even niet meer?

Als coach denk ik graag met je mee!

Welkom, vraag vrijblijvend wat ik voor je kan betekenen.

Elise van der Waal
www.Coachpraktijk-EigenWijs.nl
Westmaas - Elspeek, 06-15604697

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begravingen

P.H. van der Leer
T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

VACATURES

Buroinfra
INGENIEURSBUREAU CIVIELE TECHNIEK

Wij zijn een Zeeuws adviesbureau
voor grond-, weg- en waterbouw
Klanten kunnen bij ons terecht voor advies,
werkvoorbereiding, meetwerk en begeleiding
tijdens de uitvoering

Wij zoeken:

LANDMETER 32-40 uur

TEKENAAR 32-40 uur

TOEZICHTHOUDER 32-40 uur

PERONEELSWERVER 4-8 uur

Meer informatie?
www.buroinfra.nl
info@buroinfra.nl
of bel Frans Bart:
06-43833684

Zoek jij uitdaging in de installatie-
techniek? Wij zijn op zoek naar:
* **Service coördinator/-planner**
* **Service monteurs E/W**
Voor meer info: werkenbijbrandsen.nl

Psalmzangavond

D.V. 7 oktober
Grote of Stephanuskerk - Hasselt
Orgel: Huig van der Knijff
Leiding: ds. D.W. Tuinier
Aanvang 19.30 uur | toegang vrij!
Collecte t.b.v. Hulp Irak –
Bijzondere Noden

TOP MANTELZORGWONING per direct te koop, zeer luxe uitvoering.

Afm: 4,5 x 13 m, rolstoelgeschikt,
brede deuren, geen drempels, airco,
cv, el.koken. Regio Alblasserwaard.
Voor meer info: 06-10911730 /
janroodhorst@gmail.com

Psalmzangavonden 2023-2024
Nieuw Bladmuziek:
Ps 42 en Ps 51
Ps 93 en Ps 25
www.arthurdejong.nl

Masculine Herbal Complex van NeoLife

Kruidentablet voor mannen
* voor een goede gemoedstoestand
* bij innerlijke onrust
* voor het behoud van een goede
prostaafunctie
Okt. aanb. | Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

Reformatische Psychologenpraktijk
Nederland biedt identiteit bewuste
behandeling en begeleiding aan volwassenen,
jongeren en kinderen met psychosociale en
psychologische vragen en problemen.

Tevens voor mediation en zakelijke advisering.

Drs. J.C. de Jonge en mw. drs. M.J. de Jonge - Brouwer.

44 R I-straat 2, 4051 AR Ochten
0344 - 667042 of info@rpnederland.nl

www.rpnederland.nl

Welkom!

Ontmoeting en herinnering
met hapje en drankje

Koningin Julianaschool | Hazelaarstraat 5 | 's-Gravenpolder

17 NOVEMBER 2023

Reünie 100 jaar
Kon. Julianaschool

1 NOVEMBER 1923
Opening
Christelijke school

D.V. woensdag
1 november 2023
19.00 uur

Herdenkingsbijeen-
komst in de
Elimkerk

D.V. vrijdag
17 november 2023
18.30 - 22.00 uur

REÜNIE VOOR OUD-COLLEGA'S,
OUD-LEERLINGEN EN ANDERE
BETROKKENEN. AANMELDEN VIA
WWW.KON-JULIANASCHOOL.NL
OF 0113-311645

Tijdens de reünie ligt er een
jubileummagazine voor u klaar!

Bij verhindering is er een jubileum-
magazine te bestellen via de website van
de school (www.kon-julianaschool.nl) of
via 0113-311645.

Er wordt dan een vergoeding gevraagd
voor de verzendkosten.

WERKEN BIJ

Er is ruimte voor nieuwe collega's!

Voel de dynamiek van ondernemende klanten. Speel dagelijks in op grote en kleine vragen van klanten. Ontdek hoe jij met j ouw kennis bedrijven verder helpt.

WIJ ZIJN OP ZOEK NAAR:

- Aangiftemedewerker
- Fiscalist (junior / senior)
- Assistent Accountant

VAN HARBERDEN
Prettig idee.

www.vanharberden.nl/werken-bij
Veenendaal | Ridderkerk

Kom help

Tweedehands geeft anderen een nieuwe kans

Meer info
komoverenhelp.nl/kleding

HOEKMAN
Kantoor & Project

Levering in heel Nederland

Hoekman is uw leverancier van **tafels** en **stoelen** voor **kerk**, **vergaderzaal** of **consistorie**.

Maak een **vrijblijvende afspraak** bij u op locatie.
U kunt dan kennismaken met onze **kwaliteit** en **jarenlange ervaring**.

Noordzandstraat 34 | 4401 CG Yerseke
T 0113 572907 | www.piethoekman.nl

GEZOCHT

Evangelist voor Breda

Vanuit het Inloopcentrum De Lichtboei de inwoners van Breda in aanraking brengen met het Woord van God.

Tot het takenpakket van de evangelist behoren onder andere:

- Straat- en bezoekwerk;
- Het leiding geven aan Bijbelstudies en themabijeenkomsten;
- Pastorale zorg aan de bezoekers van het inloopcentrum;
- Het ontwikkelen van nieuwe activiteiten;
- Invulling geven aan de zondagse samenkomsten.

Post van de Classis Dordrecht.

Vragen en brieven naar:

De heer D.C. de Korte • 078-613 69 67
voorzitter.cec@inloopdelichtboei.nl
Reageer uiterlijk D.V. 21 oktober 2023.

Meer informatie:
inloopdelichtboei.nl/nieuws

Inloopcentrum
De Lichtboei

Inloopcentrum • Vriesdongen 1 • 4819EA Breda

**Praktijk
den Uijl**

✔ HULPVERLENING

✔ COACHING

✔ TRAINING

✔ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke

T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl
| www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

MARIA HOEVE
HOORNAAR

Nieuw in de Alblasserwaard!

VERGADEREN | OVERNACHTEN | GENIETEN

0183 - 741 030
WWW.MARIAHOEVE-HOORNAAR.NL

Onesiforus

NEDERLANDSE STICHTING
VOOR CHRISTELIJKE HANDREIKING

De doelstelling van de interkerkelijke stichting is het verlenen van geldelijke steun aan, met name vanwege gemoedsbezwaren, in financiële moeilijkheden geraakte personen, gezinnen e.a.

Alle hulpaanvragen worden door een commissie getoetst en besproken met de diaconie.

Om haar doel te realiseren is de stichting afhankelijk van giften, collecten en legaten.

U kunt uw bijdrage storten op:
NL36 RABO 0354 2210 00 of
NL76 INGB 0004 1778 00
t.n.v. "Onesiforus"

Bestuur:
ds. W.J. op 't Hof (voorz.)
G. Hop (secr.)
W.A. Barth
ds. A. den Hartog
J.J. van Ommeren
C. Vos

Comité van aanbeveling:
Ds. P. de Boer
Ds. D. Heemskerck
Ds. J. Roos

Adviescommissie:
F. Bouman
D.C. van der Ploeg
mr. drs. S. Visser

Aanvragen en informatie:
www.onesiforushulp.nl

Garderenseweg 106 b | 3888 LD | Uddel | info@onesiforushulp.nl

Te koop: splinternieuwe luxe CHALETs op EIGEN GROND. 6 persoons.
Casa Familia Voorthuizen. ZONDAGS-RUST en Reformatorische identiteit.
sinkeprojecten.nl

begrafenisverzorging Den Hollander

- Alleen begravenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Te huur: ruime 2 onder 1 kap woning in Veere. Garage, bijkeuken en eigen oprit.
Vanaf medio januari 2024.
Min. voor 1 jr., max. voor 2 jr.
Huurprijs € 1.300,- p.mnd. excl. gas, water en electr. Tel. 06-40102235

1988 35 JAAR 2023

DE SPECIALIST IN:

- DIGITALE ORGELS
- ZAAL- EN KERKORGELS
- HAUPTWERKORGELS
- VERHUUR

NIEUWERKERK A/D IJSSEL Krabbendijke
Vrijheidslaan 55 Oostpolderweg 1s
0180 31 56 52 | WWW.STLORKORGELS.NL

Uw woning in Veenendaal verkopen? Bel dan met Wessel Berkhout!

Wij informeren u graag over onze onderscheidende en enthousiaste werkwijze en verstreken u graag een aantrekkelijke offerte.

0318-628412
www.burglandmakelaars.nl
info@burglandveenendaal.nl

Terlouw Parket Ede, voor het leveren, leggen en renoveren van **houten vloeren**.
Bel Kees Terlouw op 06-24241402 of mail naar info@terlouwparket.nl

Begrafenisverzorging M. van Hees
078-6762273

Persoonlijke begeleiding en aandacht staan bij ons centraal.

Altijd en overal te ontbieden.

Vanuit christelijke overtuiging verzorgen wij alleen begravenissen.

Hoeksche Waard en omgeving
vanheesbegrafenisverzorging@gmail.com
www.begrafenis-hoeksewaard.nl

buitenpraktijk
Mark.

Buiten is er ruimte.
Ruimte voor gesprek, ruimte voor jou.

Psychosociaal therapeut
mark@buitenpraktijkmark.nl

+31 (0)6 53 29 69 57
buitenpraktijkmark.nl

de **SAAMBINDER** Bewuste keuze

Colofon

Saambinder
Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:
J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 078-6912899
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop drukkerij:
Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-morgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen:
voor Nederland: € 15,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober) voor het buitenland*: € 150,00 per jaar *afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:
Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 651 2320
E amberman47@gmail.com

Enkele handige websites Gereformeerde Gemeenten:
Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin: www.gemeentengezin.nl
Studenten: www.werkgroepstudenten.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Prachtbaan!

Een brief voor jou op de 'dag van de leraar' (5 oktober)

Uit:

Het levenslied van Robert

'Heeft mevrouw Thain ons uitgenodigd voor een kopje thee, Elisa? Op de kerkenraad hoorde ik haar naam ook noemen. Zij wil zich inzetten voor het zondagsschoolwerk. Ik zou graag met haar kennismaken.'

'Ja. Ze vertelde dat ze alleen 's winters in de stad wonen en 's zomers op hun landgoed in Blairgowrie. Het is blijkbaar een familie van goede stand. Ze had een paar oudere kinderen bij zich en een kleine jongen, als ik me niet vergis. Toe, neem nog een boterham met kaas, Robert. Moeder zegt steeds dat ik goed voor je moet zorgen'.

Robert knikt. 'Ik eet een boterham met kaas en jij maakt een afspraak met de familie Thain'.

Op een koude wintermiddag gaan Robert en Elisa bij de familie Thain op bezoek. Er ligt een dik pak sneeuw en de oudste zoon Alexander heeft aangeboden om hen met de slee op te halen. Moeder Thain stelt haar gasten op hun gemak en geeft Robert een stoel met het uitzicht op de wit besneeuwde tuin. Alexander, die student theologie is, stelt veel vragen over zijn studie aan de dominee. Dochter Jessie zorgt voor thee en luistert stilzwijgend naar de gesprekken. Het jongste zontje Johnnie speelt met zijn blokkendoos. Robert kijkt glimlachend naar buiten.

'U weet precies waar ik van houd, mevrouw Thain: uitzicht op de natuur. De pastorie is ook zo mooi aan de baai gelegen. Ik geniet elke dag van de opkomende zon. De natuur kan ons opleiden naar hogere dingen. Als ik de zon zie opkomen, moet ik denken aan de Zon der gerechtigheid, en vraag dan aan de Heere of die Zon onze stad zou mogen beschijnen. Als ik de kale takken zie van de appelbomen in de tuin, dan verlang ik om de uitbottende bloesem te zien en ik denk dan aan de vele onwetende mensen die ik ontmoet. Wat verlang ik dan dat de Heere Zijn werk in hen begint, als knoppen van de bloesem'. ♦

vervolgverhaal | M.H. Karels-Meeuse - uitg. Den Hertog

Beste jongere,

Om maar met de deur in huis te vallen, compliment voor allen die dagelijks voor jou klaarstaan! Je leerkracht, docent, JV-leid(st)er. De dominee of ouderling bij wie je catechisatie volgt. Voor hun liefde en geduld met jou en je maten. Je wordt voorbereid op je latere leven. Klaargestoomd voor een beroep. Gewezen op een Bijbelse leefstijl die howvast geeft. Je hoeft het allemaal niet alleen te doen. Hulde aan de leraar!

De échte leraar is meer dan een wegwijzer, zo'n ANWB-bord langs de weg. Hij is een gids die met je meereist en je waarschuwt tegen het gevaar van de zonde. Hij laat je zien - eigen ervaring? - dat aards 'geluk' voorbijgaat. Dat er een betere schat te koop is, zonder geld. Ik weet, leraren zitten je weleens dwars als je foute keuzes maakt. Nou, en?

Ik heb een voorstel. Prijs jouw leraar/JV-leid(st)er voor zijn/haar inzet, zeg het gewoon eens hardop. Zo'n blijk van waardering zal goed overkomen en dat ga je merken.

Ik sluit af met een persoonlijke vraag. Is het iets voor jou om gids voor kinderen te worden, bijvoorbeeld leerkracht? Niet allereerst voor het salaris of zo, maar om te helpen in de doolhof van het leven. Met het zuivere Bijbelse kompas in de hand, dat richting geeft. Denk er eens over na. Vraag de Wegwijzer Zelf, om je wegwijzer te maken. Ik snap heus wel dat niemand je kan dwingen, zo werkt dat nu eenmaal niet. Maar zo'n baan biedt misschien meer vreugde dan je nu denkt. Tenminste, dat was mijn ervaring. Wijs mij de weg', roepen jonge kinderen jou toe. 'Wijs mij de weg', dat mag ook jij bidden. Dan is trouwens elke baan een prachtbaan!

P.C. Beeke, oud-leerkracht

Reageren? p.c.beeke@kliksafe.nl - Leestip: Psalm 78:1-8.

P.C. Beeke, Middelburg

Vraag en antwoord

door
ds. **Labee**

Hardop bidden aan tafel

Mijn vriend is niet gewend dat er hardop aan tafel wordt gebeden. Hoort het echt 'erbij' of kunnen we ook zelf hierin een keuze maken?

Schroom

Zonder bidden de maaltijd gebruiken, noemde Maarten Luther (1483-1546) 'eten als die varkens die onder de boom de eikels opeten, maar niet naar boven kijken waar die eikels vandaan komen'. Datzelfde kunnen we zeggen voor een maaltijd zonder afsluiting met Bijbelzetting en dankgebed.

Hardop bidden indien we ons als echtpaar, gezin of met anderen scharen om de tafel is daarbij echt het meest passend. Ik durf niet te zeggen: 'het hoort erbij', want - al is het een goede gewoonte -, het mag nooit een ritueel worden. In dat opzicht is het niet zo slecht als we daar erg tegen opzien en met schroom de handen vouwen en hardop bidden. We zijn bevreesd dat bidden (en Bijbellesen, kerkgang en catechisatiebezoek etc.) aan heiligheid en eerbied inboeten. Laat heilige eerbied onze harten vervullen als we spreken tot een heilig en alwetend God. Het mag de voortdurende verzuchting wel zijn of we dicht bij de voorbeelden uit de Bijbel van kinderen van God onze gebeden mogen bidden.

Van Ezra lezen we dat hij zich boog op zijn knieën en zijn handen uitbreidde tot de Heere. Dan klinkt het: 'Mijn God, ik ben beschaamd en schaamrood om mijn aangezicht tot U op te heffen, mijn God; want onze ongerechtigheden zijn vermenigvuldigd tot boven ons hoofd en onze schuld is groot geworden tot aan den hemel' (Ezra 9:6b).

In een gezin is het de taak van vader om als priester in het gezin hardop te bidden. Maar als vader er (nog) niet is, zal moeder die taak moeten waarnemen. En wat kan het goed zijn als er in alle eenvoud een gebed mag worden uitgesproken met 'eigen' woorden en alle

tafelgenoten iets mogen proeven van wat er leeft in het hart van de bidder.

Spreken

De bekende ds. G. Wisse (1873-1957) schreef eens: 'Daarom behoort het bidden aan tafel door de vader dan ook hardop te geschieden; opdat het gezin hier zichzelf moet aan het woord horen. Zulk hardop voorgaan wekt ook meer eerbied en wijding in het naderen tot God. Het is tot meer orde tevens. Zodoende voelt men gezamenlijk ook meer de nood, waaruit men bidt; meer de behoefte om de zegen in te roepen; meer de hoogwaardigheid van het voorwerp van ons gebed: men nadert als gezin, als een kerk in 't klein tot de hoge, heilige God. Dit legt als beslag op 't gehele gezin; het vermeerdert de aanvoeling van de ernst van deze handeling als huisgodsdiensttoefening. Veel meer als wanneer ieder voor zich rondom de tafel gezeten, of liggende op de knieën, stil en binnensmonds wat zegt.

Het stil gebed kan zeer geschikt plaatsvinden in 't verborgene als men in de binnenkamer alléén is, als onder 'vier ogen' met God. Hoewel ook daar het hardop bidden zeer aanbevelenswaardig is. Immers, alle hardop-bidden eist te meer concentratie van onze gedachte, van ons innerlijk op de zaak die men vóór God wenst te brengen, alsook op het voorwerp van het gebed: God in Christus'.

Lezer(es), laten we het zo maar proberen. Om eenvoudig te spreken met God en alle noden en vragen, zegeningen en dankbaarheid uit te spreken. Dan is bidden geen preken of lang betoog houden maar is het eerbiedig spreken met God. ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.